

Tonny Hansens translokationstale

Taler

Tonny Hansen
Rektor på Ringkøbing
Gymnasium

Dato

26. juni 2020

Sted

Ringkøbing Gymnasium

Kære studenter!

Hjertelig tillykke med jeres eksamen! Vi er samlet her i dag for at fejre jer. Vi fejrer jeres eksamen, og vi markerer afslutningen på 3 år med faglighed og fællesskab.

I har gjort det godt – rigtig godt endda. Jeres årgangs gennemsnit blev på 7,7 – det højeste i skolens nyere historie. Tillykke med det, både til jer og jeres lærere.

Når jeg nu ser dette års studenter foran mig – med vidt forskellige karakterer og gennemsnit, men alle med huen på, så er den største succes, at hver enkelt har nået **sit** mål – at få **sin** studentereksamen.

Vi er ikke alle lige – har ikke samme studentereksamensbeviser – har ikke alle det samme flotte hår eller brede skuldre osv. MEN vi er alle **ligeværdige**. Der er plads og rum og muligheder til os alle – uanset vores forudsætninger. Og vi skal respektere hinanden, **selvom** vi er forskellige – **fordi** vi er ligeværdige.

Huen er en sejr i sig selv, og I skal glæde jer over hver jeres hue. Den åbner en verden af muligheder for jer – uanset jeres gennemsnit. I kan komme ind mange steder "bare" med en STX.

Uddannelse skaber samfund og dannede mennesker.

I gymnasiet bliver unge til nogen og ikke blot til noget. Gymnasiet er selvstændighed og samarbejde, meninger og medansvar, dannelse og demokrati, udsyn og indsigt. Det er forundring, fordybelse, fællesskab – forelskelse – og en helt ny forståelse.

Gymnasiet åbner unges øjne for verden og er døren til en verden af muligheder.

I er nu klædt bedst muligt på til en fremtid, hvor forandring er en konstant.

I har lært at se muligheder. Grib dem. Og skabe nye. Og I kan selv bidrage til forandringen.

I gymnasiet står I unge på skuldrene af en lang historisk tradition for dannelse og uddannelse. I har lært i bredden og i dybden. Med faldhøjde nok til at fejle. Og frihed nok til at finde ud af, hvad I brænder for. I har lært noget om andre mennesker. Og en hel masse om jer selv. Så I er nu bedst muligt rustet til at vælge præcis den vej videre i livet, der giver mening for den enkelte.

Gymnasiet giver unge stor frihed i deres næste valg. Frihed til at gå efter deres drømme. Frihed til at tænke sig om. Frihed til at blive sig selv. Det vigtigste er ikke, at I har lært alt muligt. Men at I har lært, at – næsten – alt er muligt.

Almendannelsen er et nøgleord i gymnasiet og er mere end et spørgsmål om at udpege faglige kompetencer. Almendannelse i gymnasiet står på skuldrene af en bred fagrække, og den viden, der ligger i fagene, er grundlaget for almindendannelse.

En kendt musiker – Johnny Madsen – beskriver almindendannelsen således: "Det er, når man kan spille banjo ... og alligevel lader være". Det passer sig f.eks. ikke til en begravelse. Dannelse er altså, at man lærer at styre sine impulser og ikke bare gør, hvad der passer én – når det passer én. Man tager hensyn til sine medmennesker og har situationsfornemmelse. Det er jo så varmt i dag, at jeg havde lyst til at stå her i korte bukser og bare tæer, men det gør jeg ikke – af hensyn til jer og situationen i dag. Jeg har i stedet taget mit pæne tøj på og slips. Jeg fortæller heller ikke vittigheder til en begravelse, selvom jeg lige kom i tanke om én.

Dannelsen gør, at vi bliver mere end sociale dyr. Vi vælger og handler med blik for ordentlighed, etik og moral. Selvom vi er meget sultne, spiser/dræber vi ikke vores nabo eller børn. Det kan dyr jo godt finde på – også sociale dyr, der ellers lever i flok. Vi har via dannelsen/opdragelsen lært at styre vores impulser og drifter. Psykologilæreren tænker lige nu nok på Freud.

Nogle siger, at dannelsen er det, der er tilbage, når man har glemt, hvad man lærte i matematik, engelsk, fysik osv. Det er ikke rigtigt. Dannelse er også at kunne huske viden.

Efter tre års hårdt arbejde og faglighed.

2470 timers undervisning – for nogle af jer lidt mindre.

600 timers skriftligt arbejde – ca. 200 opgaver – for nogle af jer lidt mindre.

1200 timers lektielæsning – for nogle af jer lidt mindre.

Og så de 11 eksaminer (som I skulle have haft, men ikke fik pga. corona) – og mange årsprøver undervejs – vil det sikkert komme bag på jer, at skole kommer fra hhv. græsk "Schole" og latin "Schola" og betyder: fri tid.

Dengang for godt 2000 år siden var det jo kun ganske få, der fik chancen og muligheden for ikke at arbejde, men holde fri tid, gå i skole og lære noget. 99 % af alle børn arbejdede derhjemme på gårdene osv. Så skole betyder i virkeligheden – fri tid, hvor man ikke skal arbejde fysisk. Denne frie tid kunne så – for overklassen dengang – bruges til at udvikle sig som mennesker – tid til læring og tænkning og intellektuel udfoldelse. Det, man lærte dengang, var historie, filosofi og religion – for at blive et godt og oplyst menneske. Det var også det, som højskolerne startede op med – ikke matematik, fysik, kemi eller andre fag.

Så skolen var dengang et sted, hvor de få, der havde fri tid, kunne få viden, der satte dem fri. I dag har alle i vores land disse muligheder, som I har fået i først folkeskolen og nu i gymnasiet. I har her fået viden og forstand og modet til at bruge den. I tør tænke selv og stille spørgsmål.

Eksamensbeviset er altså det største frihedsbrev, I nogensinde har fået i jeres unge liv. Ligegyldigt hvad, I vælger, har vi som samfund brug for jer alle sammen – dygtige håndværkere, sygeplejersker, lærere, læger, pædagoger, ingeniører osv.

Nogle gange diskuterer vi spørgsmålet: "Hvad er meningen med livet?" Er det

f.eks. at leve lykkeligt til sine dages ende? Og hvad er lykke så for en størrelse? Lykkeforskeren Chr. Bjørnskov har lavet en liste over de 10 lande, hvor befolkningen føler sig mest lykkelige. Denne liste ligner til forveksling listen over de 10 lande med den bedst uddannede befolkning. Mon der er en kausal sammenhæng? Eller er det bare en tilfældig sammenhæng? En korrelation? Jeg tror godt, jeg ved det.

Jeg spørger igen: "Hvad er meningen med livet". Svaret kunne være, at livet ikke har ét formål – det må vi selv finde ud af undervejs. Og formålet skifter hele livet. Ligesom uddannelse varer hele livet. I skal være indstillet på at skifte job mange gange OG hele tiden efteruddanne jer – omskole jer. Det kan af og til være jeres egen lyst til at prøve noget andet, der er årsagen. Men det vil ofte være udviklingen, der kan gøre jeres nuværende evner og viden overflødige, så I er nødt til at lære noget andet og nyt, så I kan få et nyt job. Man taler om, at vi får flere arbejdsliv. Dem, der blev uddannet i banken eller som sekretær, revisor eller advokatfuldmægtig, har allerede oplevet, at mange dele af deres jobs kan laves af en robot/kunstig intelligens. Så det er ikke kun manuelle jobs, der forsvinder pga. maskiner og robotter.

Hvad bliver så vigtigt for jer i fremtiden? En bredt funderet faglighed og med et fint ord "relationskompetencer" – altså evnen til at samarbejde med andre i et fællesskab. Ja, så fik jeg igen de to ord "faglighed og fællesskab" med i min tale.

Når I har kunnet tage en studentereksamen, klarer I også alt andet bagefter.

Min tale slutter altid med disse ord: Uanset hvad, I nu finder på efter studentereksamen, er det allervigtigste, at I mestrer livet. At I er tilfredse og glade for jeres liv og kan klare jer selv. At I ikke "kun" er blevet til **noget**, men også er blevet til **nogen** – jer selv! Søren Kirkegaard udtrykte det på denne måde: "Det Store er ikke at være Dette eller Hiint; men at være sig selv – og dette kan ethvert Menneske, naar han vil det."

Det var såmænd bare det, jeg ville sige. Så op i hestevognene – følg jeres hjerte – ud i livet – det skal nok lære jer alt det, I mangler. Jeg håber, at I vil tænke tilbage på os derhjemme engang imellem og huske, at det var her, det hele begyndte – og kom så tilbage igen. Vi mangler veluddannede unge i Vestjylland.

Med disse ord ønsker jeg jer endnu engang tillykke med jeres studentereksamen,

med huen, med fremtiden. Jeres eksamensbeviser fik I allerede mandag og tirsdag på de to huedage.

Jeg gør lige opmærksom på, at skolen er vært ved et glas champagne og kransekager bagefter. Her har I fået instrukser på, hvor det foregår – klassevist i disse coronatider.

3.a går ud gennem døren her i hjørnet om foran billedkunstlokalet. 3.c går ud gennem døren bagest i lokalet og så rundt til hovedindgangen og ind i 1.g-området – indtil der er plads i gårdhaven.

Hestevognene kører først kl. 13.30

Kilde

Manuskript tilsendt fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Translokations-/dimissionstale

Relateret

Henrik Vestergaard Stokholms translokationstale
26. juni 2020

Heino Aggedams translokationstale
19. juni 2020

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/tonny-hansens-translokationstale-2020>